

Reacties op deze MOSTerd?

Zware of lichte bedenkingen bij Milieuzorg Op School?
Goede of slechte ervaringen met MOS?

Zend dat alles naar:

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid
MOSTerd
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
Fax 02 553 80 25
eric.craenhals@lin.vlaanderen.be
Een verrassing wacht.

Ontsmetten

Vraag
Wij krijgen geregeld verdelers van schoonmaakmiddelen over de vloer die hun producten, voornamelijk ontsmettingsmiddelen, aanprijzen. Ze drukken vooral op de hygiënenormen die moeten worden nageleefd. Is het overvloedig gebruik van ontsmettingsmiddelen wel zo gezond en nodig?
Leerkracht Sint-Elisabethschool in Zoersel.

MOSTerd:
Ontsmetten is in de meeste gevallen overbodig. Die boodschap hoort men niet altijd graag. Toch heeft vloeren of interieur ontsmetten niet veel zin. Regelmatig en grondig schoonmaken is ruimschoots voldoende.
Ontsmetten doodt alle aanwezige bacteriën, waardoor er een voedingsbodem van dood materiaal ontstaat voor nieuwe micro-organismen. Ontsmetten heeft maar een zeer tijdelijk effect: na enkele minuten of uren zijn er weer even veel bacteriën als voor de ontsmetting.
(bron: Benjamin Clarysse, BBL
www.milieukoopwijzer.be)

Exoten

Vraag:
In de MOS-themabundel 'Natuur op school' spreekt men over een omvormingsplan voor exoten of streekeigen bomen, struiken of planten en dieren. Waarom ligt hier zo de nadruk op streekeigen? Bestaat zo niet het gevaar dat sommige die lijn gaan doortrekken naar 'streekeigen mensen'? Een pleidooi voor rassenonderscheid of racisme dus? Of zit het met bomen en planten anders?

MOSTerd:
Een eerste reden waarom wij kiezen voor streekeigen bomen, struiken of planten en dieren is dat zij het best aangepast zijn aan de heersende omstandigheden (vnl. klimaat en bodemgesteldheid). Zij hebben duizenden jaren lang het mechanisme van natuurlijke selectie ondergaan.
Dat betekent dat de best aangepaste aan de heersende omstandigheden, de meeste nakomelingen nalaat, die op hun beurt ook de meeste nakomelingen nalaten. Hoewel de ontwikkelde soorten voortdurend te kampen hebben, met een invasie van 'vreemde' individuen, is het altijd de best aangepaste die overleeft.
Een tweede reden waarom we voor streekeigen soorten kiezen is dat er door jarenlange evolutie een ecosysteem is ontstaan waardoor soorten op elkaar zijn afgestemd en elkaar nodig hebben om te overleven.
Het gebruik van niet-streekeigen soorten kan een heel ecosysteem vernietigen.
Zie bvb. www.ccs.st-and.ac.uk/rhodo.php over de problemen die de uit Spanje ingevoerde rododendron in Wales, Schotland en Ierland teweegbrengt. Er is geen enkele relatie met racisme in de "menselijke" interpretatie: de mens kan "overall" leven. Het wetenschappelijk argument van de onaangepastheid gaat hier totaal niet op.

Recyclage

Vraag:
Leidt meer recyclage automatisch tot minder gebruik of ontginning van grondstoffen?

MOSterd:
Door recyclage kan het teruggewonnen materiaal weer een nuttige toepassing krijgen. Hierdoor wordt er op nieuw ontgonnen materiaal bespaard. Voorbeelden van succesvolle recyclage circuits zijn glas en papier. Bij glas kan het gerecycleerde materiaal het nieuwe glas praktisch volledig vervangen. Voorwaarde hiervoor is een goed gescheiden inzameling en selectie op kleur. Het gerecycleerde materiaal kan niet altijd het nieuw gewonnen materiaal volledig vervangen. In het geval van papier bvb. is er naast de gerecycleerde vezels nog een percentage nieuwe papiervezels nodig om het papier voldoende sterkte te geven. Bij papier is het gebruikelijk dat de Krantenpapier en karton vragen een mindere kwaliteit. De inzet van gerecycleerd materiaal spaart de inzet van nieuw materiaal uit. Dat betekent dus minder ontginning van grondstoffen. We mogen echter niet vergeten dat er bij de inzamelings- en opwerkingsprocessen ook andere grondstoffen worden gebruikt. Bvb. fossiele brandstoffen voor transport en recyclingsprocessen. Indien het gebruik van deze fossiele brandstoffen in het recyclage circuit op een lager niveau ligt dan het gebruik van de benodigde fossiele brandstoffen voor de ontginning van nieuwe grondstoffen, kunnen we stellen dat er ook op dit vlak minder grondstoffen nodig zijn dankzij recycling. De vraag of meer recyclage automatisch tot minder gebruik of ontginning van grondstoffen leidt, kan je dus met nee beantwoorden. Het antwoord is pas bekend nadat de volledige levenscyclus inclusief alle gebruikte grond- en hulpstoffen in kaart is gebracht.

Slecht rapport?

Een korte reactie n.a.v. het artikel 'Goed rapport voor schoolmelk-experiment' op blz. 41-42 van MOSterd nr. 6.
Ik zou willen oproepen om voorzichtig te zijn met het aanbevelen en promoten van melkconsumptie op school. Meer en meer medici en wetenschappers waarschuwen immers voor de gevolgen van zuivelgebruik.
Dat melk goed is voor de gezondheid is een jarenlang door de zuivelindustrie aangeprate mythe en het 'herwaarderen van melk als democratische basisvoorziening op school' is helemaal niet in het belang van de volksgezondheid zoals blijkt uit talrijke beschikbare bronnen, o.a. deze hieronder:

www.trosradar.nl/PHP/newsprint/20/1174 en
www.rudolfdewit.com/melk.html,
www.zuiveloffline.nl,
www.notmilk.com,
www.13.waisays.com/cancer2.htm,
www.com/healthnews/milk.html,
www.thenazareneway.com/diet/whats_wrong_with_dairy_products.htm,
www.geocities.com/glutenfreetoronto/milk.html

Met vriendelijke groeten
Wim Mestdagh